

Változó prioritások

Beszámoló az Európai Szakszervezeti Szövetség (ESZSZ) Migráció és Befogadás Bizottságának 2026. március 24-i üléséről

Az Európai Szakszervezeti Szövetség (ESZSZ) Migráció és Befogadás Bizottságának 2026. március 24-i ülésének fókuszában az európai migrációs és menekültügyi politika aktuális fejleményei, a munkavállalói jogok védelme, valamint a szakszervezetek szerepe állt. A tanácskozás rámutatott: a geopolitikai feszültségek fokozódása, valamint az EU-s szabályozási változások sürgetővé teszik a méltányos munkafeltételek és a kizsákmányolás elleni fellépés erősítését.

Politikai kontextus és az EU migrációs stratégiájának irányai

A nyitóelőadásban Giulio Romani, az ESZSZ területért felelős szövetségi titkára kiemelte, hogy a jelenlegi háborús konfliktusok – különösen a Közel-Keleten – újabb migrációs hullámokat indíthatnak el Európa felé. Hangsúlyozta, hogy a migrációs nyomás növekedése szinte biztosra vehető, miközben a téma egyre inkább a szélsőjobboldali politikai erők kampányainak középpontjába kerül, ami különösen Franciaországban a radikális jobboldal előretörését eredményezheti.

Az EU új Migrációs és Menekültügyi Stratégiája a korábbi paktumra épít, és három fő célt ötvöz: az irreguláris migráció kontrollja, a menekültek védelme, valamint – új elemként – a „versenyképességet növelő” munkaerő beáramlásának ösztönzése. Kiemelendő elem a migrációs ügyintézés „kihelyezésének” (*externalizálásának*) erősítése, amelynek részeként az Unió partnerségi megállapodásokat köt például Egyiptommal vagy Tunéziával a határvédelem fokozása érdekében, kedvezményekkel ellátva az érintett országok polgárait. Emellett fokozódik a kitoloncolási eszközök alkalmazása.

Kritikus pontként merült fel, hogy az uniós költségvetési eszközök nem biztosítanak dedikált forrásokat az integrációra, így a tagállamok akár teljes mértékben határvédelemre és kitoloncolásra fordíthatják a forrásokat. A szakszervezeti álláspont szerint ez súlyosan torzítja a migráció kezelésének egyensúlyát.

Szabályozási viták: *Talent Pool* és *Return Regulation*

Az ülés egyik központi vitapontja az úgynevezett *Talent Pool* kezdeményezés volt, amelyet az EU vezetése és tagállamai a munkaerőhiány kezelésére fogadtak el. A „tehetségek” bevonásával indokolt kezdeményezést az ESZSZ hosszú ideje ellenzi, mivel az az elfogadott formában nem nyújt elegendő garanciát a munkavállalói jogok védelmére. A rendszer önkéntes tagállami részvételen alapul majd, és egy uniós szintű digitális platformra épülhet, amely várhatóan 2027-re készül el.

A *Return Regulation* még erősebb kritikát váltott ki. A tervezet célja a kitoloncolások felgyorsítása, akár közös európai visszatoloncolási határozatokkal és EU-n kívüli „kitoloncolási csomópontok” létrehozásával. A vitában több szakszervezet figyelmeztetett arra, hogy ez a megközelítés az amerikai rendszerhez hasonló, elhúzódó fogvatartásokhoz vezethet, és növelheti az emberi jogi visszaélések kockázatát.

A fenti intézkedések alapján az uniós döntéshozatal jelenleg egyszerre törekszik a tehetségesnek, az új krédó szerinti „versenyképességhez” hatékonyan hozzájárulónak tételezett dolgozók behívásának elősegítésére, valamint az „érdemtelenség” titulált munkavállalók mielőbbi kitoloncolására. Felmerült az is, hogy az Európai Bizottság egyes javaslatai politikai alkuk részeként közeledhetnek a szélsőjobboldali pártok álláspontjaihoz, ami tovább erősíti a migráció biztonságpolitikai keretezését a szociális megközelítés rovására.

Kizsákmányolás, emberkereskedelem és méltányos toborzás

A 2026–2030 közötti időszakra készülő uniós emberkereskedelem elleni stratégia kapcsán a résztvevők hangsúlyozták: a jelenség szorosan összefügg a munkaerőpiaci kizsákmányolással. A jelenlegi politikák – amelyek gyakran a migráció és a biztonság összekapcsolására épülnek – hozzájárulhatnak az informális, „láthatatlan” munkaerőpiacok kialakulásához.

A méltányos toborzás kérdésében kiemelt szerepet kapott az *ITUC Recruitment Advisor* nevű szakszervezeti online eszköze, amely már több mint egymillió felhasználót ért el, és huszonöt országban gyűjt adatokat a toborzási gyakorlatokról. A horvát tapasztalatok szerint az ilyen eszközök segítenek a migráns munkavállalók tájékoztatásában, különösen olyan szektorokban, mint az építőipar vagy a vendéglátás. A szakszervezetek gyakorlati lépései közé tartozik a többnyelvű tájékoztatás, a képzések szervezése, valamint a jogi fellépés a kizsákmányolás ellen. A migráns munkavállalók körében kiemelt igényként jelent meg a közösség és a biztonság iránti szükséglet, amelyet a szakszervezeti tagság részben képes is biztosítani.

Nemzeti intézkedések és európai szintű együttműködés

A tagállami beszámolók közül kiemelkedett Spanyolország, amelynek kormányzata nagyszabású regularizációs program készül, főként latin-amerikai származású, vízumukat túllépő személyek számára. A program humanitárius alapon biztosítana tartózkodási jogot, és digitális platform támogatja majd a folyamatot, miközben a szakszervezetek ingyenes jogi segítséget nyújtanak.

Az EU-n belüli munkaerőmozgás tekintetében szinten egyre fontosabbá válik a koordináció: közös szakszervezeti nyilatkozat készült az érintett dolgozók védelméről, és új tanácsadói hálózat kiépítése is zajlik a mobil munkavállalók számára. A „*Fair Labour Mobility EU*” projekt például egy olyan rendszert tesztl, amely anyanyelvi jogi tanácsadást biztosít, és hosszú távon uniós szintű struktúrává fejlődhet, többek között Nyugat-Európában dolgozó magyar munkavállalók számára.

Konklúzió, következő lépések

Az ülés megerősítette, hogy az európai migrációs politika prioritásai egyre inkább a biztonsági és gazdasági szempontok felé tolódnak, miközben a szociális dimenzió háttérbe szorul. A szakszervezetek szerint elengedhetetlen, hogy a jövőbeni intézkedések egyensúlyt teremtsenek a munkaerőpiaci igények és az alapvető jogok védelme között, és aktív szerepet vállaljanak a migráns munkavállalók integrációjában és védelmében.